

V.V.: Jo De Ro, Agentschap Integratie en Inburgering, Menselarijstraat 17, 1000 Brussel



Vlaanderen
is divers

PL/NL

Witamy we Flandrii

W niniejszej broszurze znajdziesz odpowiedzi
na swoje pierwsze pytania dotyczące Belgii

Witamy we Flandrii

Od niedawna mieszkasz we Flandrii. Może wszystko jest jeszcze dla Ciebie nowe, a może już wiesz o niektórych rzeczach. „Gdzie mogę uczyć się niderlandzkiego? Jak mogę znaleźć pracę?” W niniejszej broszurze znajdziesz odpowiedzi na swoje pierwsze pytania dotyczące Belgii. Informacje można znaleźć według tematu.



Poczuj się we Flandrii jak u siebie w domu

Czego można się nauczyć podczas programu integracyjnego? strona 5



Nauka j. niderlandzkiego

Jak zapisać się na lekcje j. niderlandzkiego strona 6



Twoja gmina

W jakich sprawach można skontaktować się z władzami lokalnymi? strona 9



Praca i nauka

Jak znaleźć pracę lub szkolenie? strona 10



Dzieci

Jak działa system oświaty w Belgii?
I kto może pomóc w kwestiach związanych z wychowaniem? strona 12



Zakwaterowanie

Jak szukać mieszkania? strona 15



Finanse

Jak założyć konto bankowe? Co robić w przypadku kłopotów finansowych? strona 16



Zdrowie i dobre samopoczucie

Co robić w przypadku choroby? strona 18



Mobilność

Czy można uzyskać uznanie zagranicznego prawa jazdy? strona 20



Chcesz przeczytać tę broszurę w innym języku?
Odwiedź stronę welkom.inburgering.be






Chcesz dowiedzieć się więcej o poszczególnych tematach i życiu w Belgii?

Program integracyjny można realizować w biurach Integratie en Inburgering (Agencje ds. Integracji Społecznej i Obywatelskiej). Program pomaga szybciej poczuć się jak w domu. Na przykład, bierzesz udział w kursie na temat życia we Flandrii i Belgii i otrzymujesz wskazówki w swoim języku lub języku, którym dobrze władasz. Więcej informacji znajduje się na stronie 5 niniejszej broszury.

Chcesz dowiedzieć się więcej? Umów się na spotkanie w najbliższym biurze.

Agencje wspierają Cię w rozpoczęciu nowego życia we Flandrii. Więcej informacji znajduje się na stronie 4 niniejszej broszury.

 Więcej informacji na temat życia w Belgii: www.fedasilinfo.be



Więcej informacji na temat programu integracyjnego?



Amal

Mieszkaż w Gandawie?

Umów się na spotkanie w Amal
www.amal.gent/contact



atlas

Mieszkaż w Antwerpii?

Umów się na spotkanie w Atlas
www.atlas-antwerpen.be/nl/contact



Bon

Mieszkaż w Brukseli?

Umów się na spotkanie pod adresem Bon
www.bon.be/contact



**AGENTSCHAP
INTEGRATIE &
INBURGERING**

Mieszkaż w innej części Flandrii?

Umów się na spotkanie w Agtschap Integratie en Inburgering (AgII)
www.integratie-inburgering.be/contactpunten





Poczuj się we Flandrii jak u siebie w domu

Jesteś we Flandrii od niedawna. **Program integracyjny** pomaga odnaleźć się w nowym kraju. Dzięki temu szybciej poczujesz się jak w domu.

- Na zajęciach orientacji społecznej dowiesz się o życiu w Belgii. Uczestniczysz w zajęciach we własnym języku lub w języku, którym władasz.
- Wspólnie wybierzemy pasujący do Ciebie kurs j. niderlandzkiego. Otrzymasz również wskazówki dotyczące jak ćwiczyć język niderlandzki.
- Szukasz pracy? A może chcesz się uczyć? Wstuchamy się w Twoje ambicje. Rejestrując się w VDAB (Flamandzki Urząd Pośrednictwa Pracy Kształcenia Zawodowego) otrzymujesz wsparcie w znalezieniu pracy lub szkolenia.
- Podczas programu partycypacyjnego poznasz nowych ludzi i weźmiesz udział w zajęciach towarzyskich.

Podczas programu otrzymasz indywidualne porady i informacje we własnym języku lub języku, którym dobrze władasz. Doradca ds. programu będzie zapewniał Ci coaching przez cały okres trwania programu.



www.inburgering.be





Nauka j. niderlandzkiego

Chcesz nauczyć się j. niderlandzkiego?

Język niderlandzki jest ważny, aby poczuć się we Flandrii jak w domu. Umów się na spotkanie w biurze AgII, Amal lub Atlas. Nasz pracownik omówi z Tobą, który kurs będzie dla Ciebie odpowiedni.



Więcej informacji:



Jak ćwiczyć j. niderlandzki?

Na stronie www.ikdoemee.be można znaleźć zajęcia w swojej okolicy.



Kilka słów po niderlandzku:

- | | |
|-----------------------------|---------------------------------------|
| • Jestem ... | <i>Ik ben ...</i> |
| • Mieszkam w ... | <i>Ik woon in ...</i> |
| • Mówię | <i>Ik spreek</i> |
| • Proszę | <i>Alsjeblieft</i> |
| • Dziękuję | <i>Dank u wel</i> |
| • Nie ma za co | <i>Graag gedaan</i> |
| • Dzień dobry (6-12) | <i>Goedemorgen (06.00 tot 12.00u)</i> |
| • Dzień dobry (12-18) | <i>Goedemiddag (12.00 tot 18.00u)</i> |
| • Dobry wieczór (18-24) | <i>Goedenavond (18.00 tot 24.00u)</i> |
| • Do widzenia (do widzenia) | <i>Tot ziens/ Dag (voor afscheid)</i> |



Czy wiesz, że we Flandrii musisz znać j. niderlandzki

- żeby pracować (w szkole, w świetlicy szkolnej, w urzędzie...)?
- żeby wynająć mieszkanie socjalne?
- żeby ubiegać się o obywatelstwo belgijskie?



„Program integracyjny nie był dla mnie obowiązkowy, ale czuję, że jest ważny. Chciałam poznać kulturę i zasady panujące w Belgii.”

ROZA





„Zarejestrowałem się w VDAB. Wkrótce znaleźli dla mnie pracę w piekarni”

RAMAZAN



Twoja gmina

Urząd gminy

Musisz zameldować się w mieście lub gminie, w której mieszkasz.

Robi się to w urzędzie gminy. Każda gmina ma swój urząd. W urzędzie gminy można uzyskać oficjalne dokumenty: dokumenty pobytowe, potwierdzenie meldunku, zmiana adresu, akt urodzenia, prawo jazdy ...

Dokumenty pobytowe muszą być zgodne z wymaganiami. W wielu sytuacjach potrzebny jest ważny dokument tożsamości. Na przykład: wynajęcie domu, podjęcie pracy, pójście do lekarza, rozpoczęcie programu integracyjnego ...

W urzędzie gminy można również uzyskać informacje na temat rekreacji, sportu, biblioteki ... Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej Twojej gminy.



Czy masz problemy finansowe lub inne? Potrzebujesz wskazówek odnośnie spraw administracyjnych i społecznych?

Udaj się do domu pomocy społecznej (OCMW) w swojej gminie. Służby socjalne sprawdzą, w jaki sposób mogą ci pomóc.

 Więcej informacji:





Praca i nauka

Jak znaleźć pracę?

Nie masz jeszcze pracy? VDAB lub OCMW (jeśli otrzymujesz zasiłek socjalny) pomogą Ci w poszukiwaniu pracy. Zarejestruj się jako osoba poszukująca pracy w VDAB. Można to zrobić online lub w punkcie VDAB. Przegląd adresów można znaleźć na stronie www.vdab.be/contact.



 0800 30 700

 Zapisz się on-line: www.vdab.be/inschrijven

 **Przynieś swoje dokumenty pobytowe.**

Dokumenty te są potrzebne do podjęcia pracy w Belgii.

 **WSKAZÓWKA** | Więcej informacji na temat praw pracownika:

 www.fairworkbelgium.be/workers/your-rights/

Podczas programu integracyjnego dowiesz się, jak szukać pracy, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej i uzyskasz wskazówki dotyczące dobrego CV. Czy chciał(a)byś pracować na własny rachunek? A może zastanawiasz się, jakie masz prawa w przypadku zwolnienia z pracy? Tego również dowiesz się podczas lekcji na temat życia w Belgii (Patrz strona 5).



UCZESTNICZYSZ W PROGRAMIE INTEGRACYJNYM?

Musisz zarejestrować się w VDAB w ciągu dwóch miesięcy (jeśli jeszcze tego nie zrobiłeś(-aś)).





Nauka

Gdzie możesz uczyć się jako osoba dorosła we Flandrii?

- Możesz uczyć się w Centrum Kształcenia Dorosłych (CVO).
- Możesz wziąć udział w szkoleniu w Ligo, Centrum Kształcenia Podstawowego.
- Możesz kontynuować naukę w szkole wyższej lub na uniwersytecie.

Czego potrzebujesz?

- dyplom ukończenia szkoły średniej
- niektóre uniwersytety i szkoły wyższe wymagają testu poziomu znajomości języka niderlandzkiego. Przykładem takiego testu jest ITNA:

www.itna.be.



Więcej informacji: www.volwassenenonderwijs.be



Przegląd oferty: www.opleidingskompas.be



Uznawanie dyplomów

Czy masz dyplom ukończenia studiów w kraju innym niż Belgia? Twój dyplom może zostać uznany we Flandrii przez NARIC-Vlaanderen (National Academic Recognition Information Centre). Procedura uznawania dyplomu jest złożona.

Uczestniczysz w programie integracyjnym? Agll, Amal lub Atlas przeprowadzą Cię przez ten proces. Uznany dyplom daje większe szanse na znalezienie pracy lub kontynuowanie nauki.



Więcej informacji: www.naricvlaanderen.be





Dzieci

Kind en Gezin (Dziecko i Rodzina), która jest częścią agencji Opgroeien (Dorastanie), pomaga w przypadku pytań dotyczących

- opieki dziennej nad dziećmi
- wychowania
- ciąży i porodu
- ...

Kind & Gezin

Więcej informacji: www.kindengezin.be

☎ 078 150 100

Szkola dla Twojego dziecka

W Belgii wszystkie dzieci w wieku od 5 do 18 lat mają obowiązek nauki. Obowiązek nauki rozpoczyna się 1 września roku, w którym dziecko kończy 5 lat. Od tego momentu dziecko musi być objęte edukacją. Większość dzieci rozpoczyna naukę w wieku od 2,5 do 3 roku życia. Ty sam(-a) wybierasz szkołę.

Przedszkole	Szkolnictwo podstawowe	Szkolnictwo średnie	Szkolnictwo wyższe
2,5 do 6 lat	6 do 12 lat	12-18 lat	Od 18 lat



System edukacji jest w pełni objaśniony podczas zajęć na temat życia w Belgii. Potrzebujesz pomocy w znalezieniu szkoły dla swojego dziecka? Umów się na spotkanie w agentschap voor Integratie en Inburgering (Patrz strona 4).

Więcej informacji:



Pakiet wzrostowy

We Flandrii otrzymujesz comiesięczne wsparcie finansowe na wychowanie dziecka (dzieci). To jest zasiłek wzrostowy (Groeipakket). Kwota zależy od sytuacji osobistej.

Więcej informacji: www.groeipakket.be

„Mój syn chodzi do szkoły. Dlatego nauka niderlandzkiego jest dla mnie ważna. Dzięki temu mogę lepiej rozmawiać z jego nauczycielami i rozumieć, o czym rozmawia ze swoimi przyjaciółmi”

MERVE





„Czułam się samotna. Ale podczas programu integracyjnego poznałam inne kobiety. Nadal są moimi przyjaciółkami. W nowym kraju przyjaciele stają się rodziną.”

LAURA





Zakwaterowanie

Jak znaleźć mieszkanie?

Podczas programu integracyjnego (patrz strona 5) otrzymasz informacje na temat:

- organizacji, które mogą Ci pomóc
- umów najmu
- co zrobić, jeśli chcesz kupić nieruchomość
- jak przygotować się do oględzin mieszkania
- ...

 Więcej informacji o tym, jak szukać nieruchomości i na co zwracać uwagę:

www.fedasilinfo.be/nl/zoektocht-naar-een-woning




Spółdzielnia mieszkaniowa

Czy masz środki finansowe, żeby móc wynająć mieszkanie lub dom?


Możesz wynająć mieszkanie socjalne. Zapłacisz wtedy niższą cenę za najem.

W przypadku mieszkań socjalnych obowiązują szczególne warunki. Spółdzielnia mieszkaniowa sprawdza Twoją sytuację.

Masz prawo do mieszkania socjalnego? W pierwszej kolejności zostaniesz wpisany(-a) na listę oczekujących.

 Więcej informacji na temat mieszkań socjalnych:



 Znajdź spółdzielnię mieszkaniową w Twojej okolicy:



WSKAZÓWKA

Mieszkaś w Gandawie?

Skontaktuj się z doradcami mieszkaniowymi:



Mieszkaś w Antwerpii?

Skontaktuj się z woonkantoor (biuro mieszkaniowe):



Sprawdź, czy w gminie, w której chcesz mieszkać, znajduje się woonwinkel (biuro ds. doradztwa mieszkaniowego):





Finanse

Płatności

W Belgii ubezpieczenie zdrowotne jest obowiązkowe i niezbędne.

Czy wiesz, że ... każdy we Flandrii ma prawo do podstawowego konta bankowego z kartą bankową? W ten sposób możesz:

- płacić elektronicznie w sklepach;
- dokonywać wypłat i wpłat gotówkowych w Belgii;
- dokonywać przelewów pieniędzy;
- pobrać wyciągi z konta.



UWAGA:

- Nie można płacić z odroczeniem za pomocą podstawowego konta bankowego.
- Nie można brać pożyczek z podstawowego konta bankowego.
- Jeśli saldo wynosi 0 € nie można dokonać więcej płatności.

Chcesz otworzyć konto bankowe we Flandrii?

Ty wybierasz bank we Flandrii, w którym otworzysz swoje pierwsze konto.

Wybierasz podstawowe konto bankowe lub zwykłe konto.





Co jest potrzebne do otwarcia konta bankowego?

- elektroniczny dowód tożsamości lub dokument pobytowy. Musisz udowodnić swoją tożsamość.
- pismo z urzędu gminy w celu uzyskania dowodu osobistego lub dokumentu potwierdzającego miejsce zamieszkania, lub zaświadczenie z urzędu gminy. Musisz udowodnić swoje miejsce zamieszkania.

Masz problemy finansowe?

Możesz skontaktować się z Ośrodkiem Pomocy Społecznej (OCMW) w swojej gminie w celu uzyskania wsparcia finansowego. Możesz tam ubiegać się o zasiłek socjalny, jeśli tymczasowo nie masz dochodów lub są one ograniczone. Zasiłek socjalny to comiesięczna pomoc finansowa. OCMW może również pomóc w pokryciu np. wysokich kosztów prądu, wydatków na szkołę ...

Czy każdy, kto ma problemy finansowe, może otrzymać zasiłek socjalny?

Nie. Musisz spełnić określone warunki. Wniosek składa się w Sociaal Huis lub OCMW. Instancje te skontrolują, czy możesz uzyskać zasiłek socjalny.

 Więcej informacji: www.vlaanderen.be/leefloen





Zdrowie i dobre samopoczucie

Jesteś chory(-a)?

Skontaktuj się z lekarzem rodzinnym. Lekarz rodzinny (lub lekarz pierwszego kontaktu):

- jest pierwszym punktem kontaktowym w sprawach medycznych;
- zarządza dokumentacją medyczną;
- bada cię;
- może skierować Cię do specjalisty.

 Znajdź lekarza rodzinnego w Twojej okolicy: www.desocialekaart.be

CZY POTRZEBUJESZ POMOCY MEDYCZNEJ?

1733
(112)

Czy potrzebujesz (niepilnej) pomocy medycznej w weekendy lub święta? Zadzwoń do lekarza dyżurnego pod numerem 1733.

112
(112)

Potrzebujesz pilnej pomocy medycznej? Czy miałeś(-aś) wypadek? Zadzwoń pod bezpłatny numer 112.



WSKAZÓWKA | Pobierz aplikację 112 BE



Więcej informacji: www.112.be/nl/mobile-applicatie

101
(112)


Czy potrzebujesz tylko policji? Zadzwoń pod numer 101.

Za pośrednictwem aplikacji można bezpośrednio wezwać straż pożarną, pogotowie ratunkowe lub policję. Dzięki aplikacji lokalizacja użytkownika jest natychmiast widoczna dla służb ratunkowych.



Uwaga

W Belgii ubezpieczenie zdrowotne jest obowiązkowe. To ubezpieczenie jest ważne. Ubezpieczenie pomaga pokryć koszty leczenia.

 **WSKAZÓWKA** | W HZIV (Pomocniczy Fundusz Ubezpieczeń na wypadek Choroby i Niepełnosprawności), otrzymujesz obowiązkowe ubezpieczenie bez dodatkowych kosztów.

 Więcej informacji:



Jaka jest różnica między ubezpieczeniem zdrowotnym a ubezpieczeniem szpitalnym? Jakie są moje prawa jako pacjenta? Dowiedz się tego podczas programu integracyjnego (Patrz strona 5).



Dobrostan psychiczny

Czy potrzebujesz pomocy psychologicznej?

Skontaktuj się z Ośrodkiem Pomocy Ogólnej (CAW).

 0800 13 500

 www.caw.be

Czy padłeś(-aś) ofiarą dyskryminacji?

 Skontaktuj się z ośrodkiem Unia za pośrednictwem bezpłatnego numeru 0800 12 800.

Masz pytania dotyczące przemocy, znęcania się i wykorzystywania dzieci?

Skontaktuj się z 1712.

 1712

 www.1712.be/nl





Mobilność

Transport publiczny

We Flandrii można poruszać się pociągami, tramwajami i autobusami. Zawsze kupuj bilet przed wejściem na pokład. Skasowanie biletu jest obowiązkowe. Zeskanuj swój bilet za każdym razem, gdy wsiadasz do tramwaju lub autobusu. Jeśli nie posiadasz ważnego biletu, zostaniesz ukarany(-a) grzywną.

Gdzie można kupić bilet? Bilet można kupić w kasie na stacji, w automacie lub przez telefon komórkowy. W tramwajach i autobusach można również płacić kartą bankową.



Więcej informacji na temat autobusów i tramwajów:



www.delijn.be



Więcej informacji na temat pociągów:



www.nmbs.be

Karta MoBIB

Karta MoBIB to karta abonamentowa lub biletowa na wszystkie środki transportu publicznego w Belgii.



Więcej informacji: www.mobib.be





„Nie znałem nikogo. Moim pierwszym zadaniem była nauka języka. Robiłem to poprzez wolontariat, wypożyczanie książek lub słuchanie podcastów.”

HAKAN






Prawo jazdy

Aby prowadzić samochód w Belgii, musisz posiadać ważne belgijskie lub międzynarodowe prawo jazdy. Czy posiadasz ważne europejskie prawo jazdy? Można na nim jeździć w Belgii. Nie trzeba go wymieniać na belgijskie prawo jazdy (o ile jest ważne).

Czy posiadasz prawo jazdy kraju spoza UE? Można na nim jeździć tylko przez 185 dni w Belgii. Możesz użyć tego prawa jazdy, aby ubiegać się o belgijskie prawo jazdy.

 **UWAGA:** Nie wszystkie prawa jazdy uprawniają do uzyskania belgijskiego prawa jazdy. Listę uznanych krajów spoza UE można znaleźć tutaj:



Gdzie można ubiegać się o belgijskie prawo jazdy?

Wniosek o belgijskie prawo jazdy można złożyć w urzędzie gminy (patrz strona 9). Procedura trwa kilka tygodni lub miesięcy.

Nie masz jeszcze prawa jazdy?

Musisz zdać egzamin na prawo jazdy.

 Więcej informacji:



Jakie są zasady ruchu drogowego? Jak najlepiej się poruszać? Albo jak zaplanować trasę?

Odpowiedzi na te pytania można znaleźć w lekcjach na temat życia w Belgii podczas programu integracyjnego (patrz strona 5).



„Polecam program integracyjny wszystkim nowo przybyłym. To najlepszy sposób na integrację.”

FATOU



Witamy we Flandrii



Czy wiedziateś(-aś), że?



Bruksela jest stolicą Belgii. Belgia składa się z trzech regionów: Flandria, Walonia i Bruksela.



W całej Belgii płaci się w **euro**.



Językami urzędowymi w Belgii są **niderlandzki, francuski i niemiecki**.



Belgia jest **królestwem**. Głową państwa jest **król Filip**. Jego żoną jest królowa Matylda.



Belgia jest krajem **demokratycznym**. Obywatele Belgii mogą współdecydować o polityce.



W Belgii **obowiązuje wolność wyznania**. Ty decydujesz, czy chcesz wierzyć. Ty wybierasz swoją religię.



„Na początku tęskni się za rodziną i przyjaciółmi. Dlatego potrzebna jest sieć. Potrzebujesz kogoś, z kim możesz porozmawiać, gdy masz problem, gdy jesteś szczęśliwy(-a) lub smutny(-a). Potrzebujesz przyjaciół.”

VONNY & ANDREEA



